

راهنمای سبک زندگی سالم

پیشگیری از خشونت

ایجاد محیطی امن و سالم

www.ketab.ir

سرشناسه: رفیعی فر، شهرام، ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور: پیشگیری از خشونت: ایجاد محیطی امن و سالم / شهرام رفیعی فر و همکاران.
مشخصات نشر: تهران: مهرراوش، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۷۵ ص.
فروست: راهنمای سبک زندگی سالم ۴.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۱۹-۰۰-۶
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه.
عنوان دیگر: ایجاد محیطی امن و سالم.
موضوع: خشونت -- پیشگیری
موضوع: امنیت
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ ب۹ / HM۸۸۸۶
رده‌بندی دی‌سی: ۳۰۳/۶
شماره کتابشناسی ملی: ۳۲۰۷۲۲۵

راهنمای سبک زندگی سالم (۴) پیشگیری از خشونت - ایجاد محیطی امن و سالم

به کوشش: دکتر شهرام رفیعی فر و همکاران

ناشر: مهرراوش

چاپ و صحافی: رامین

نوبت چاپ: نخست - ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۱۹-۰۰-۶

Email: Mehrravash@yahoo.com

تلفن تماس: ۶۶۹۷۳۸۲۲

۷	سؤالات کلیدی
۷	اهداف
۸	مقدمه
۱۱	علل اجتماعی و فرهنگی خشونت
۱۳	عوامل فردی خشونت
۲۰	آسیب‌های عمده
۲۰	■ قتل
۲۱	■ خشونت‌های مبتنی بر تعصب
۲۳	■ خشونت‌های اراذل و اوباش
۲۵	■ تروریسم
۲۶	■ خشونت خانگی
۳۵	■ کودک‌آزاری و غفلت
۳۸	■ خشونت علیه سالمندان
۳۹	خشونت جنسی
۳۹	■ تجاوز جنسی و تجاوز
۵۲	■ عوامل اجتماعی مؤثر در افزایش خشونت جنسی
۵۶	■ کاهش عواقب خشونت جنسی
۶۰	خود را ارزیابی کنید
۶۵	■ ناممکن‌ها را ممکن کنید
۷۳	منابع

سؤالات کلیدی

- عواملی باعث می‌شود برخی افراد عصبانیت خود را با خشونت نشان دهند؟
- چرا برخی افراد همچنان به روابط سوء استفاده‌آمیز خود ادامه می‌دهند؟
- قرار متهم به تجاوز چیست؟
- چگونه می‌توان از اجتناب از جنس را تشخیص داد؟
- آیا جامعه را می‌توان به بلای خشونت جنسی دانست؟

اهداف

۱. تمایز میان آسیب‌های عمدی و غیر عمدی و بحث در مورد عوامل اجتماعی و فردی مؤثر در بروز خشونت.
۲. بحث در مورد عواملی که به قتل، خشونت خانگی، سوء استفاده جنسی و دیگر اقدامات خشونت‌آمیز عمدی منجر می‌شوند.
۳. توضیح در مورد این که تروریسم چگونه می‌تواند گروه‌ها و افراد را تحت تأثیر قرار دهد.
۴. بحث در مورد استراتژی‌هایی که از طریق آنها می‌توان از انواع آسیب‌های عمدی پیشگیری کرد و احتمال وقوع آنها را کاهش داد.

روشن است که خشونت و دغدغه‌های ما در مورد افزایش میزان این پدیده، مفاهیم جدیدی نیستند.

اصطلاح «حادثه» به مجموعه رفتارهای منجر به آسیب اطلاق می‌شود؛ فارغ از این اینکه این حوادث عمدی (با هدف و قصد اولیه برای صدمه‌رساندن) یا آسیب‌هایی غیرعمدی باشند (اغلب از سر تصادف و بدون نیت اولیه). به نتایج حاصل از این رفتارها نیز آسیب می‌گویند. هرگونه آرایه تعریف از خشونت، فارغ از این که نیتی در کار باشد یا نه، مشتمل بر استفاده از قوه قهریه می‌شود. همان‌طور که در ادامه خواهید دید، برخی شکل‌های خشونت بسیار ظریف و نامحسوس هستند. بسیاری از افراد به‌اشتباه از واژه «حادثه» برای توصیف چنین شرایطی استفاده می‌کنند، اما به‌رغم اینکه این افراد در هنگام وقوع حادثه، کنترلی بر شرایط نداشته‌اند، کارشناسان سلامت هرگز از عبارت «حادثه» استفاده نمی‌کنند. برای مثال، «سوانح رانندگی» مولاً تصادف به حساب نمی‌آیند. این سوانح به این دلیل رخ می‌دهند که راننده به دلیل رانندگی سهل‌انگارانه، مصرف نادرست و بی‌رویه مواد، محرومیت از خواب کافی، وجود شرایط زیست‌محیطی و شرایط دیگری از این دست، موجب ورود به سخت‌ترین حرج و آسیب‌هایی به فرد یا افرادی شده است.

در این کتاب، ما با تمرکز بر انواع مختلف حوادث عمدی و غیرعمدی، به بررسی علل اصلی یا عواملی می‌پردازیم که این مشکلات را موجب می‌شوند. افزون بر این، استراتژی‌هایی را که برای کاهش احتمال و ترویج خشونت وجود دارد مرور می‌کنیم و روش‌های موجود برای پیشگیری از خشونت را مورد بررسی قرار می‌دهیم. گرچه آمارهای کلی حاکی از کاهش میزان خشونت در بیست و پنج سال پایانی قرن بیستم است، اما در دیگر سوا افزایش میزان جرم و

جنایت، حملات جنسی، جرایم کینه‌توزانه، خودکشی، تجاوز، و جرایم خانگی نیز شایان توجه است. اکنون جوامع مختلف به نحو هولناکی در معرض همه این اشکال خشونت قرار دارند و با وجود روحیه جنگ‌طلبی حاکم بر برخی دولت‌ها، تهدید تروریسم و حملات داخلی و خارجی، به نحو فزاینده‌ای بی‌ثبات و متزلزل به نظر می‌رسند.

مهم‌ترین این که به‌رغم همه چیزهایی که در مورد حوادث عمدی و پیشگیری از خشونت می‌دانیم، حجم عظیمی از این خشونت‌ها همچنان مبهم و ناشناخته باقی مانده‌اند. اضافه کنید به این مسأله آمار کسانی را که در خاموشی از خشونت رنج می‌برند و به دلیل ترس از پیامدهای آن، این حادثه را گزارش نکرده و یا این که آن را به عنوان بخشی از واقعیت زندگی خود پذیرفته‌اند. آمار این حوادث و افراد همچنان نامشخص است. شناسایی قربانیان این خشونت‌های خاموش و فراهم کردن کمک‌هایی به این افراد و نیز انعکاس صادقانه و بی‌طرفانه شرایط این افراد در رسانه‌ها، خود چالشی بزرگ به حساب می‌آید.

خشونت: مجموعه‌ای از رفتارهای پرخطر عمدی که منجر به آسیب می‌شود.
حوادث عمدی: حوادثی که با نیت و قصد قبلی، به منظور وارد ساختن آسیبی صورت می‌گیرد.
حوادث غیرعمدی: حوادثی که بدون نیت و قصد قبلی و اتفاقاً و سر تصادف صورت می‌گیرد.

خشونت مستقیم یا غیرمستقیم همه افراد جامعه را متأثر می‌کند. گرچه قربانیان مستقیم خشونت و نزدیکان آنها، با بیشترین سطح خشونت روبرو می‌شوند، با این حال، افراد دیگر نیز به دلیل جو هراس‌انگیزی که خشونت به آن دامن می‌زند، از گزند هراس‌های آن ایمن نیستند و به شکل‌های مختلف و متفاوت خشونت را تجربه می‌کنند. زنان قربانی این نوع خشونت‌ها می‌ترسند شب‌ها به تنهایی بیرون از خانه یا در اماکن ناامن پیاده‌روی کنند. بسیاری از افراد از رانندگی در اماکن خاصی از شهر یا رفتن به اماکن عمومی که مشهور به وقوع جرم و جنایت هستند بیم دارند. به خصوص محله‌هایی که کانون اصلی تجاوزهای جنسی، سرقت، و دیگر اقدامات خشونت‌آمیز به حساب می‌آیند.

برای مثال، حملات به مرکز تجارت جهانی در سال ۲۰۰۱ و تهدیدهای اخیر گروه‌های تروریستی در مراجع بین‌المللی منجر به افزایش هراس، بی‌اعتمادی و این ذهنیت کلی در جوامع شده است که جهانی که ما در آن زندگی، سفر و کار می‌کنیم، دیگر امن نیست. هزینه‌های حفاظت از مردم در برابر تروریست‌های احتمالی سر به فلک می‌زند. هراس، ناگفتنی و هنگفت روان‌درمانی ملت‌هایی که در ترس زندگی می‌کنند چه‌بسا بسیار بیشتر باشد و پیامدهای بلندمدت‌تری را نیز در پی داشته باشد. برای مثال، دانستن این موضوع شاید مایه تعجب باشد که حتی گردشگران بین‌المللی از سفر به آمریکا می‌ترسند، اغلب به همان دلایلی که برخی از آمریکایی‌ها از سفر به دیگر اماکن جهان می‌ترسند. توریست‌های کشورهای خارجی از این که در یکی از شهرهای آمریکا مورد تعرض قرار گیرند، در هراس‌اند. آنها نگران این هستند که در چنگال خشونت‌های گوناگون تبهکار یا دیگر شکل‌های تجاوزهای خشونت‌آمیز یا سرقت گرفتار آیند. بسیاری از بررسی‌ها و گزارش‌هایی که از سوی رسانه‌های خبری بین‌المللی منتشر می‌شود، ایالات متحده را به عنوان کشوری پرخشونت به تصویر می‌کشد.